

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXIV. Oratio an si neceßaria & Vtilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Quod in presenti momentaneum est. &c.
 Meritum verò licet ad vtramque Dei iustitiam pertineat; magis tamen ad Distributiuam, quam Commutatiuam; quia distributio præmiorum reuocatur ad gratiã prædestinationis, quæ est sine meritis præuisis facta. Ad Commutatiuam: quia præmium datur beatis secundum mensuram laborum.

IV. CARITAS requiritur magis, quã FIDES. Nam illi promissa beatitudo est; Ioan. 14. *Si quis diligit me, diligam, & manifestabo ei me:* quæ manifestatio est beatifica visio. I. Cor. 2. *Oculus non vidit quæ Deus præparauit diligentibus se.* Proinde, I. Cor. 13. *Si habuero omnem fidem; caritatem autem non habuero; nihil sum: &c.* Et ista quatuor requiruntur ad meritum.

V. EX CONDIGNO non solum de Congruo, meretur iustus. Vnde Col. 1. *Ut ambuletis Dignè Deo.* 2. *Thef. 1. Ut digni habeamini regno Dei;* id est, condigni, &c. Rom. 8. *Non sunt condigna passiones. &c.*

2. Condignitas verò ea manat, Tum ex operum dignitate, vt quæ informari gratia: Tum ex Dei pacto. Quia, Ioan. 1. *Vita æterna est gratia mercedis pro gratia meritorum;* seu caritas patrie pro caritate viæ: sed inter gratiam hanc & gratiam illam est proportio; ergo & condignitas. Gratia namque operandi bene, est *fontis saliens in vitam æternam*: fontis autem est proportio ad flumen gloriæ, quod latificat ciuitatem Dei. Pf. 45.

3. Sed meritum est duplex, Personæ & Operis. Item vita æterna duplex; Hæreditas, & Merces. Merito persona potest haberi æterna vita, vt Hæredi-

tas: ac merito operis, vt Merces; Ad hoc opus pacto Dei, quod acceptanda sunt opera; non ad Illud: Quia gratia ex se se habet relationem ad gloriam.

4. DEVS verò etiam supra condignū remuneratur opera bona. Quia Matt. 5. *Merces vestra copiosa erit.* Luc. 6. *Mensuram bonam, confertam, & superfluentem dabit.* Luc. 19. *Habentis, plus dabitur.* Luc. 20. Etiam non operatus totum diem, datur tamen denarius totus; quia bonus sum, ait,

5. Primam tamen gratiam meretur nemo ex condigno, nisi solus Christus: eam meritis est omnibus. De hoc enim, non de illo, pactum constat.

6. Iustus nihilominus potest alteri gratiam mereri primam de congruo. Ita Mat. 9. *Videns Iesus fidem eorum,* &c. curauit ægrum. Sic Stephanus meruit Sauli conuersionem. Iustus interim sibi ex condigno mereri augmentum gratiæ potest, & ita crescere vsque in perfectum diem.

V. DE BONIS OPERIBUS IN SPECIE.

QVÆSTIO LXXXIV.

Oratio an sit Necessaria, & Vitiosa?

I. ETHNICI quidam, teste S. Tho. 1. 2. contra Gentiles. c. 96. per orationes putarunt Dei posse mutari Prouidentiam:

II. MESSALIANI, ait Theodoret. 1. 4. hist. c. 10. dicebant, per solam orationem homines iustificari posse.

III. ETHNICI quidam, ait Cic. 1. 1. de nat. deor. 11. Peripatetici tollebant e medio & prouidentiam Dei, & orationem spernebant.

PELAGIANI, teste S. Aug. 1. de haer. c. 83. destruebant orationes Ecclesiæ; quod dicerent, homines suis vi-

fuis viribus possere ete viuere, & Dei seruare mandata.

WICLIF, teste Th. V. Vald. 10. 3. c. 1. 2. finxit, Deum non requirere cogitationes aut voces nostras; sed solum opera bona, quæ sunt oratio vitalis, aiebat.

LUTHERANVS Ioan. Monhemius in Catechismo finxit, Deū id petentib⁹ dare, quod daturus erat, etsi non petissent. Quo supernacaneam reddit orationem.

AVTOR. I. Deus est immutabilis, Nu. 23. 1. Reg. 15. Malac. 3. Iac. 1. Quia est simplex, infinitus, æternus. Ita S. Th. 1. q. 9. a. 1. Humana igitur oratione mutari nequit.

II. Not. sola oratio iustificat. Quia Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit. Ioan. 6. Nisi manducaueritis Carnem Filij hominis. &c. non habebitis vitam in vobis. Itaque hæc, aliaque talia sunt necessaria.

III. Oratio est necessaria sic vt, quæ Deus per eam dat, sine ea non dedisset. Ideo Luc. 18. OPORTET semper orare, & nunquam deficere, Luc. 21. Vigilate semper orantes, vt digni habeamini fugere ista. Thef. vlt. Sine intermissione orate. Eccl. 18. Nō impediatis orare semper. Ideo laudata est viduæ importunitas; Publicani humilitas; Luc. 18. Et petentis tres panes instantia. Luc. 11. 2. Deinde necessaria est ad benè viuēdi auxilium. Nā, Ioan. 15. Sine me nihil potestis. Vnde 2. Cor. 3. Sufficiens nostra ex Deo est. Orandus igitur Deus est. Planè, Pf. 105. Dixit vt disperderet eos; si non Moyses electus eius stetisset in contractione in conspectu eius. Item Mat. 17. Hoc genus demoniorum non eicitur, nisi oratione, & ieiunio. Iac. 4. Non habetis propterea, quod non postulatis. Petitis, & non accipitis; eo, quod male petatis. Ergo aliquid non datur; quia non, aut malè petitur. Idcirco Iacob, Gen. 25. pro prole orabat, tametsi ex Dei promisso sciret feminis sui bene-

ditionem. Sic Helias, 3. Reg. 18. ora pro pluuia ipsi præscita: Tobias, cap. 6. aduersus Asmodæum.

LUTHERO-CALVINISTA Melanthon in Locis Com. tit. Precatio: Calvinus Inft. 3. c. 20. §. 3. Brentius in Conf. V. V. V. de orat. ac cæteri, præ se ferunt maximi se orationem æstimare; at ipsius VTI LITATEM euacuant, & abnegat esse 1. Satisfactoriam: 2. Meritoriam: 3. Impetratoriam. Priores duas tollunt; mutilant impetrationem; dum negant orationibus impetrari peccatorum remissionem, & iustificationem; vt quæ soli tribuunt fidei, præcedenti orationem. Cætera dant precibus exorari posse.

AVTOR. Perutilis est oratio: 1. Ad Satisfactionem: Quia laboriosa & pænalis est; vt ieiunium; & eleemosyna.

2. Ad Meritum: Quia Mat. 6. Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.

3. Ad impetrationem. Quia Luc. 18. Publicanus oratione facta, descendit iustificatus.

QVÆSTIO LXXXV.

Orationem Dominicam quatenus carpant Hæretici?

I. TERTULLIANVS l. de Oratione, & CALVINVS Inft. 3. c. 20. §. 35. asserunt sex tantum petitiones, duasque vltimas in vnam contrahunt. 1. Calvinus mentitur pro se facere pios S. Patres; citatque S. Chryf. & Aug. 2. Suadet ex, Sed, particula aduersatiua. 3. Quia Luc. 11. non habetur, Sed libera nos. &c. quia, ait Aug. in Enchir. c. 116. continetur in præcedente.

AVTOR. Septem sunt petitiones orationis Dominicæ. Ita S. Patres, Aug. Ansel. Rup. Innoc. Thomas, Bonau. &c. Quidam solum exponunt eam, de numero nil laborant, Tertulliano, ait Sanctus Hilarius can. 5. in Matth.